

## **Η μυθολογία για την κρίση**

### **Παγκοσμιοποίηση ή Ιμπεριαλισμός; (3)**

**ΤΑΚΗΣ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ**

Ενώ οι σημερινές «προστάτιδες δυνάμεις» και οι εδώ υποτακτικοί τους συζητούν τώρα με ποια νέα μέτρα θα ξεζουμίσουν ακόμη περισσότερο τα λαϊκά στρώματα και θα αγοράσουν σε τιμή ξεπουλήματος όχι πια μόνο τον κοινωνικό πλούτο —που ήδη εξαντλείται— αλλά ακόμη και τη μοναδική κατοικία τους (σε αντίθεση με τα προνομιούχα κοινωνικά στρώματα που ξένοιαστα απολαμβάνουν τις βίλες, πισίνες και κότερά τους) η αποπροσανατολιστική μυθολογία για την κρίση εντείνεται. Και η μυθολογία αυτή δεν στηρίζεται τόσο στην προπαγάνδα της κοινοβουλευτικής Χούντας και των ΜΜΕ που ελέγχει, αλλά στον δήθεν «εναλλακτικό» λόγο και προτάσεις μιας αναξιόπιστης αντιπολίτευσης που ουσιαστικά σπρώχνει τα λαϊκά στρώματα στην απάθεια και τον αγώνα επιβίωσης.

Είναι δε αναξιόπιστη η αντιπολίτευση αυτή, διότι μια χώρα πλήρως ενσωματωμένη στη νεοφιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση είναι αδύνατο να εξασφαλίσει την εθνική (ή σωστότερα τη λαϊκή) κυριαρχία πάνω στην οικονομία της, εάν δεν διαρρήξει τους δεσμούς της με αυτή και ακολουθήσει ένα πρόγραμμα οικονομικής και πολιτικής αυτοδυναμίας. Και αυτό, διότι η παγκοσμιοποίηση αυτή, αντίθετα από τις ανοησίες Κεϋνσιανών και “Μαρξιστών” της συμφοράς που την χαρακτηρίζουν “πείραμα κοινωνικής μηχανικής”, “δόγμα του σοκ”, αν όχι απλά μια...χίμαιρα, είναι μια ιστορική τάση του συστήματος της καπιταλιστικής οικονομίας της αγοράς που εκδηλώθηκε για πρώτη φορά στις αρχές του περασμένου αιώνα αλλά απέτυχε, διότι δεν υπήρχαν τότε, στο πλαίσιο των κρατών (έστω και αν αυτά ήταν αποικιοκρατικές αυτοκρατορίες) οι προϋποθέσεις επιτυχίας της, και κυρίως οι ανοικτές και απελευθερωμένες αγορές εμπορευμάτων, κεφαλαίου και εργασίας. Όμως, σε μια διεθνοποιημένη καπιταλιστική οικονομία της αγοράς, με ανοικτές και απελευθερωμένες αγορές, μπορεί εύκολα να δειχθεί ότι η παγκοσμιοποίηση μόνο νεοφιλελεύθερη μπορεί να είναι, παρά τα αποπροσανατολιστικά παραμύθια Κεϋνσιανών, «Μαρξιστών» κ.α.

Η ιστορία είναι γνωστή. Την αποτυχία της πρώτης παγκοσμιοποίησης ακολούθησαν δύο παγκόσμιοι πόλεμοι για το μοίρασμα των αγορών μεταξύ των κυριοτέρων μητροπολιτικών κρατών, οι πολιτικές προστατευτισμού του μεσοπολέμου και η εγκαθίδρυση της μεταπολεμικής (οικονομικής, στρατιωτικής και πολιτικής), ηγεμονίας των ΗΠΑ στο καπιταλιστικό στρατόπεδο. Η Αμερικανική ηγεμονία διήρκεσε περίπου μέχρι την έναρξη της διαδικασίας της παγκοσμιοποίησης που σηματοδότησε η ανάδυση του νέου φαινομένου των πολυεθνικών (ή σωστότερα υπερεθνικών) επιχειρήσεων, των οποίων οι παραγωγικές και εμπορικές δραστηριότητες επεκτείνονται σε πολλές χώρες, έστω και αν η τυπική έδρα τους μπορεί να είναι σε μια μητροπολιτική καπιταλιστική χώρα. Από τότε ο Αμερικανικός «ιμπεριαλισμός» αντικαταστάθηκε από την υπερεθνική ελίτ που έχω αναλύσει παλαιότερα και εδώ. Και ήταν οι οικονομικοί θεσμοί που καθιέρωσαν οι ίδιες οι ΗΠΑ αμέσως μετά τον πόλεμο (ΔΝΤ, Παγκ. Τράπεζα, ΠΟΕ κ.λπ.) που συνέβαλαν αποφασιστικά στην ανάδυση των πολυεθνικών και συνακόλουθα της παγκοσμιοποίησης.

Έτσι, τις τελευταίες δεκαετίες άρχισε μια αλματώδης διαδικασία παγκοσμιοποίησης που σήμερα έγκυροι διεθνείς αναλυτές χαρακτηρίζουν «υπερπαγκοσμιοποίηση», με το παγκόσμιο εμπόριο να αυξάνει πολύ ταχύτερα από το παγκόσμιο ΑΕΠ και τις εμπορευματικές εξαγωγές να έχουν αυξηθεί τις τελευταίες δύο δεκαετίες από 15% του παγκόσμιου ΑΕΠ σε 26%, (Arvind Subramanian and Martin Kessler, *The Hyperglobalization of Trade and its Future*, Ιούνης 2013). Ακόμη σημαντικότερο, τα 2/3 αυτού του εμπορίου διεξάγεται μόνο από υπερεθνικές επιχειρήσεις, 1.318 από τις οποίες, μέσω διασυνδεδεμένου μετοχικού κεφαλαίου, εισπράττουν το 80% των παγκόσμιων επιχειρηματικών εσόδων, ενώ 147 από αυτές (το 1% του συνόλου) ελέγχει το 40% των συνολικών ενεργητικών τους (New Scientist, 24/10/2011).

Οι Κεϋνσιανοί, όμως, και οι Μαρξιστές της συμφοράς αγνοούν το όλο φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης, την οποία θεωρούν απλώς συνέχεια της αποτυχούσας πρώτης παγκοσμιοποίησης, και μιλούν για πτώση των επενδύσεων παρά την αύξηση των κερδών, και για κρίση υπερσυσσώρευσης που οδηγεί σε υπερπαραγωγή, υποκατανάλωση και μαζική ανεργία. Όμως, όλες αυτές οι υποθέσεις είναι εντελώς αβάσιμες εμπειρικά γιατί στηρίζονται σε στοιχεία και δείκτες που αφορούν τις μητροπολιτικές χώρες, αγνοώντας την παγκοσμιοποίηση και τη μεταφορά από τις υπερεθνικές τμημάτων της παραγωγικής διαδικασίας προς την περιφέρεια με τις άθλιες συνθήκες εργασίας και τους μισθούς επιβίωσης (Κίνα, Ινδία κ.λπ.). Αλλά ήταν αυτή ακριβώς η διαδικασία που οδήγησε στην αποβιομηχάνιση στο κέντρο και στα οικονομικά «θαύματα» με τους κεραυνοβόλους ρυθμούς ανάπτυξης στην περιφέρεια!

Έτσι, από τη δεκαετία του '90 μέχρι σήμερα οι ξένες επενδύσεις σαν ποσοστό του παγκόσμιου ΑΕΠ επταπλασιάστηκαν (Subramanian & Kessler). Παράλληλα, ενώ στην ΕΕ και τις ΗΠΑ οι ακαθάριστες επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου την περασμένη δεκαετία είχαν βαλτώσει, στην Ανατολική και Νότια Ασία αυξανόντουσαν με ετήσιο ρυθμό 12%! (World Development Indicators 2012). Η αναπόφευκτη συνέπεια των διαφορικών ρυθμών ανάπτυξης που επέφερε η παγκοσμιοποίηση ήταν ότι, ενώ οι ρυθμοί ανάπτυξης του ΑΕΠ στην ΕΕ και τις ΗΠΑ την τελευταία δεκαετία ήταν κάτω από 2%, στις περιοχές αυτές ο ρυθμός ήταν τετραπλάσιος. Αυτό, βέβαια, δε σημαίνει, όπως ανοητολογούν πολλοί «αναλυτές», ότι μετατοπίζεται το παγκόσμιο καπιταλιστικό κέντρο από τα δυτικά μητροπολιτικά κέντρα στην Ασία κ.λπ., αφού η ανάπτυξη των περιφερειακών «θαυμάτων» δεν είναι ενδογενής, αλλά οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά στις δραστηριότητες των δυτικών υπερεθνικών επιχειρήσεων. Δεν είναι λοιπόν περίεργο ότι άρκεσαν μερικά χρόνια κρίσης στα μητροπολιτικά κέντρα για να φανεί ότι τα θαύματα αυτά στηρίζονται σε ξύλινα πόδια...

<http://www.inclusivedemocracy.org/fotopoulos/>

Link: [http://www.inclusivedemocracy.org/fotopoulos/greek/grE/gre2013/2013\\_08\\_25.html](http://www.inclusivedemocracy.org/fotopoulos/greek/grE/gre2013/2013_08_25.html)